

Omzien en vooruitkijken op

Koos Broekman neemt in december afscheid als bedrijfsleider van Sterksel. Na 34 jaar vindt hij het mooi geweest. Vanaf het eerste begin was hij nauw betrokken bij de opbouw van het huidige Sterksel, tot en met de renovatie van september jl. Een stuk levenswerk. Hij wordt opgevolgd door de huidige proevencoördinator van Sterksel, Mart Smolders. Met hen een terugblik... en een vooruitblik.

Koos, hoe kijk je terug op de afgelopen...

'...34 jaar...! Als men van tevoren gezegd had: Koos, je gaat 34 jaar als bedrijfsleider tegemoet, dan had ik ze voor gek verklaard. Maar elke fase daarin had zijn eigen ontwikkelingen. Sterksel heeft drie tot vier grote verbouwingen meegemaakt. Telkens was dat weer een uitdaging. We zijn destijds begonnen met 100 zeugen en 500 vleesvarkens. Nu is Sterksel een gesloten bedrijf met ruim 300 zeugen en 2300 vleesvarkens.

De huidige varkenshouderij heeft heel veel van Sterksel overgenomen. En daar ben ik best trots op. Maar dat komt niet vanzelf. Ik werkte vaak 60 tot 100 uur in de week. In de eerste jaren heb ik alle biggen ook geboren zien worden. Ja, het was nog wel 'es nachtwerk...'

Zijn er bepaalde hoogtepunten voor jou geweest?

'Het opbouwen van Sterksel tot wat het nu is, in verschillende fases, met continu aanpassen en veranderen. Innoveren, nieuwe systemen bedenken die van belang zijn voor de ontwikkeling van de varkenshouderij. Dát heeft toch wel de grootste kick gegeven. Dat is trouwens ook onze kracht.

Nu staat er een goed lopende organisatie die je rijdende moet houden. De uitdaging voor de komende jaren is om opnieuw innovaties waar te maken. Dat hangt ook af van de ontwikkeling van de totale organisatie. Om het totaal goed te laten draaien moet men onze regionale kracht meer benutten.'

“het was nog wel ‘es nachtwerk...”

Je gaat vast ook straks nog wel het bedrijf op. Je woont er bovendien vlak naast...

'Oh, zeker. Maar ik ga de mensen niet voor de voeten lopen. Ik neem er afstand van. Ik denk dat ik dat ook goed kan. En ik blijf de ontwikkelingen volgen, maar wel via de reguliere weg. Mart Smolders, mijn opvolger, is net zo jong als ik toen ik hier begon als bedrijfsleider, 26 jaar. Toentertijd had je nog het voordeel dat je terug kon vallen op een bestuur. Dit was in de beginjaren heel nadrukkelijk aanwezig. En op het Consulentenschap voor Varkens en Pluimvee. En ik had toen al vier jaar ervaring in de voorlichting achter de rug. Ach ja, een mooie tijd. Er was ruimte voor opbouwen, pionieren, ontwikkelen, in de markt zetten.'

Waarom stop je eigenlijk? Je bent nog maar 60 jaar...

'Ja, maar het zijn hier wel vele tropen jaren geweest. Continu verbouwen, voorop lopen in nieuwe ontwikkelingen, managen, excursies ontvangen, jaarlijks talloze inleidingen houden, bezoekers ontvangen, voorlichting geven, de pers te woord staan, activiteiten organiseren etc. De verantwoording daarvoor blijf je houden. En die verantwoording wordt steeds groter. Je moet steeds meer projecten binnenhalen en geld verdienen. Je hebt de dagelijkse beslommeringen, de druk om dingen af te krijgen. Daar wil ik nu wel 'es vanaf. Ik vond de heropening van september jl. een mooi moment om te stoppen. Het bedrijf is helemaal gerenoveerd en is toegerust voor de nieuwste ontwikkelingen. Daarin kunnen we als Centrum voor de Varkenshouderij ook als Kenniscentrum een belangrijke rol spelen.'

Hoe ervaar je daarin de samenwerking met het centrale Lelystad?

'Ik heb altijd zelfstandig mijn gang kunnen gaan. In de nieuwe organisatie is de aansturing meer centraal. Ik ervaar het als ambtelijker. Dat past minder bij mij. Ik ben meer doelgericht. Een doeman. Geen woorden, maar daden. Het is jammer dat de centrale organisatie mijn visie op de invulling van een goede toekomst voor het Praktijkcentrum Sterksel niet heeft overgenomen. En dan denk ik al met al: Koos, 't is mooi dat je d'r uitstapt...'

De nieuwe bedrijfsleider van Sterksel wordt Mart Smolders, 26 jaar, opgegroeid in Brabant, tussen de varkensbedrijven van familie en vrienden. Na de HAS Den Bosch (specialisatie varkenshouderij en pluimvee) begon hij in Sterksel als regionaal onderzoeker.

Hoe is het om Koos Broekman op te volgen?

'Om iemand te vervangen die naam en faam heeft, geeft mij extra motivatie. Hoewel het natuurlijk wel moeilijk is om iemand als Koos te evenaren. Maar goed, een voordeel vind ik de uitdaging die daarin zit, en mijn ambitie om dat te doen. Bovendien kan ik vanuit een goede startpositie vertrekken. Sterksel ligt er op dit moment perfect bij.'

Je bent als bedrijfsleider straks wel minder tussen de varkens...

'Een bedrijfsleider moet weliswaar managen, maar hij moet ook met twee benen in de praktijk staan. Tussen de varkens dus. Pas dan ben je ook een goede gesprekspartner voor het bedrijfsleven, de varkenshouders, de contactpersonen in de regio. Je weet dan goed wat er gaande is. Ik ga niet vanuit een glazen kistje de boel aansturen.'

Over sturen gesproken, welke kant wil je op?

'Als praktijkonderzoek moet je altijd vijf jaar op de ontwikkelingen vooruitlopen. Wij hebben niet voor niets die mooie letters vanuit Rosmalen aan de muur gekregen: "Centrum voor de Varkenshouderij."

Die naam spreekt ons erg aan, en past goed bij onze doelstelling. Kenniscentrum zijn. In de regio. Bovendien zitten we hier in een concentratiegebied. We hebben hier avondbijeenkomsten, we zijn goed op de hoogte, we gaan zelf naar bijeenkomsten toe, mensen komen hier. Dicht bij het vuur zitten. Dat is belangrijk. En voor de muziek uit lopen. Tijdig op ontwikkelingen inspelen. Sterksel moet praktisch blijven, met twee benen in de praktijk, weten wat er speelt, uit de praktijk dingen oppikken en daar weer terugbrengen. Dat is ook altijd ons sterke punt geweest. En dat moet het ook blijven.'

“ goed op de winkel passen is de basis ”

Je gaat niet alleen op de winkel passen?

'Op de winkel passen is de basis. Dat moet je altijd doen. Dat we technisch goed draaien, dat de organisatie er staat etc. Dat ons netwerk intact blijft, dat we de contacten intensief houden. Die basis is op dit moment prima. Maar om Sterksel ook in de toekomst goed te laten draaien, moeten we altijd wat in de verbouwing hebben, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting.'

Sterksel blijft winst maken...?

'De financiering verandert wel. Vanuit LNV en het primaire bedrijfsleven komen minder opdrachten. Dus we moeten zelf veel aan acquisitie doen, vooral in de regio. Regionale overheden benaderen, zoals de Provincie. Maar het bedrijfsleven is en blijft een zeer belangrijke partner. Onze kennisoverdracht uitbuiten en onze consultancy verder uitdiepen. Advies op aanvraag wordt een belangrijker tak. Bedrijven opzoeken, cursussen geven, activiteiten ontplooiën naar internationale contacten, bouwersmiddagen organiseren.'

En internationaal?

'We moeten inderdaad meer over de grens kijken. In België en Duitsland gaat nu ook regelgeving komen. Wij hebben ervaring met de invulling. We moeten EU-gelden benutten voor financiering van onderzoek, de ontwikkelingen in Oost-Europa volgen, excursies ontvangen of internationale bezoekers via de VIV. Momenteel testen we bijvoorbeeld voor een Duits bedrijf, WEDA, een mestscheider. We hebben we een Zweedse schoonmaakrobot in proef. We zijn binnen een EU-project bezig met een Spaans mestverwerkingsysteem. Gestructureerd samenwerken en nieuwe ontwikkelingen oppakken, daar gaat het om.'

Henk Bosch

